

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
SECȚIA PENTRU JUDECĂTORI

HOTĂRÂREA nr. 700

din 28 mai 2019

Prin Raportul nr. 19-1269/2019, Inspecția Judiciară a înaintat Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii rezultatul verificărilor efectuate cu privire la cererea formulată de judecătorii Tribunalului Harghita, de apărare a independenței, imparțialității și reputației profesionale.

Analizând cererea formulată de judecătorii Tribunalului Harghita, de apărare a independenței, imparțialității și reputației profesionale, precum și Raportul Inspecției Judiciare nr. 19-1269/2019, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii reține următoarele:

La data de 01.03.2019, în conformitate cu dispozițiile art.30 alin.2 din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Superior al Magistraturii a remis Inspecției Judiciare, în vederea verificării aspectelor semnalate, cererea formulată de judecătorii Tribunalului Harghita, de apărare a independenței, imparțialității și reputației profesionale.

În motivarea cererii, doamnele și domnii judecători din cadrul Tribunalului Harghita au arătat, în esență, următoarele:

În ședința din data de 20.02.2019 a Adunării generale a judecătorilor din cadrul Tribunalului Harghita, s-au analizat informațiile apărute în spațiul public referitoare la

soluția pronunțată într-un dosar penal aflat pe rolul instanței, respectiv cauza penală denumită generic "Dosarul Țândărei".

Adunarea generală a apreciat că, prin luările de poziție publică, aparținând diferitelor agenții de presă, care au vizat soluția pronunțată în cauza sus menționată, au fost grav afectate atributele esențiale ce caracterizează profesia de magistrat, respectiv independența și imparțialitatea în cauzele deduse judecătii, reacții ce au creat o presiune inacceptabilă asupra instanței, având o influență negativă asupra judecătorilor din cadrul acesteia, acest fapt fiind de natură să creeze o presiune asupra magistraților ce vor judeca în căile de atac, în condițiile în care hotărârea nu este definitivă.

S-a menționat că pe parcursul instrumentării cauzei s-au realizat verificări de către Inspekția Judiciară, nefiind reținute indicii ale vreunor abateri disciplinare.

De asemenea, s-a arătat că, în perioada în care dosarul nr. _____ s-a aflat pe rolul Tribunalului Harghita, instanța s-a confruntat cu o lipsă acută de personal, dublată de fluctuația acestuia, situație ce nu a putut fi remediată, în pofida demersurilor concrete și repetate ale conducerii Tribunalului Harghita și Curții de Apel Târgu Mureș.

În cadrul verificărilor, finalizate la data de 28.03.2019, au fost solicitate relații conducerii Tribunalului Harghita. De asemenea, s-a solicitat Serviciului secretariat și relații publice, din cadrul Inspekției Judiciare, identificarea articolelor de presă în care s-au exprimat opinii în legătură cu instrumentarea și soluționarea dosarului cunoscut sub denumirea de „Dosarul Țândărei”.

S-au atașat la dosar adresa nr. _____, comunicată de Tribunalul Harghita și copii de pe: hotărârea nr. _____ unării generale a judecătorilor din cadrul Tribunalului Harghita, hotărârile nr. _____, nr. _____ ale Colegiului de Conducere al Tribunalului Harghita (în extras), adresele nr. _____

29

nr. _____

„atașate acestei adrese”

integral această hotărâre și a dispus trimiterea cauzei la Tribunalul Harghita, pentru continuarea judecării.

Dosarul a fost restituit Tribunalului Harghita la data de 16.01.2013, pentru continuarea judecării, fiind reînregistrat sub nr. 496/96/2012* și soluționat prin Sentința penală nr. 6/12.02.2019.

Durata totală de instrumentare a cauzei, pe rolul Tribunalului Harghita, este de 8 ani și 7 luni, iar durata de instrumentare a fondului, în ultimul ciclu procesual, este de 6 ani. În ultimul ciclu procesual, dosarul nr. 496/96/2012* a fost repartizat completului C3Pe, al cărui titular este domnul judecător Lărințz Romeo, acesta pronunțând și hotărârea în cauză.

Sentința nr. 6/12.02.2019 a fost redactată la data de 13.03.2019, în termenul prevăzut de lege, dar nu este definitivă, în cauză fiind exercitată calea de atac a apelului de către DIICOT și unul dintre inculpați. La 19.03.2019 dosarul a fost înaintat Curții de Apel Târgu Mureș pentru soluționarea căilor de atac.

Ulterior pronunțării sentinței nr. 6/12.02.2019 în dosarul nr. 496/96/2012*, soluția dată în cauză și datele speței au făcut obiectul unor articole de presă, exemplificând următoarele titluri:

G4Media.ro - 16.02.2019 - *"Toți inculpații pentru trafic de copii în UK din Dosarul Țândărei au fost achitați ori faptele s-au prescris după 9 ani de procese în România. Ancheta schimbuse legislația în Europa. Polițist englez care a lucrat la caz: Este bătaie de joc! Sunt șocat și întristat!"*;
20.02.2019 - *"Dosarul Țândărei: Tribunalul Harghita, instanța care a tergiversat procesul până s-a prescris, înlocuiește probleme cu citarea martorilor și numărul mic de judecători/Mai multe ONG-uri au sesizat Comisia europeană și alte organisme internaționale/Șeful DIICOT: Am făcut apel"*;

HotNews.ro - 16.02.2019 - *"Ialomița: 25 de persoane, acuzate de trafic de minori, achitate de instanță, după ce faptele s-au prescris"*;

Ziare.com - 18.02.2019 - *"Verificări la Tribunalul Harghita, după ce faptele s-au prescris în dosarul Țândărei"*; 20.02.2019 - *"Dosarul Țândărei: Tribunalul Harghita explică cum s-a ajuns la prescrierea faptelor traficantilor de copii"*;

Serviciul secretariat și relații publice, din cadrul Inspecției Judiciare a comunicat referatul nr. , la care a atașat materiale de presă în legătură cu „Dosarul Tândărei”.

Au fost consultate evidențele ECRIS ale Tribunalului Harghita și s-a atașat la dosar fișa ECRIS a dosarului nr. copia sentinței nr. pronunțată în cauză.

Din verificările efectuate în conformitate cu dispozițiile art. 74 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată și cu dispozițiile art. 53 - 54 din Regulamentul privind normele pentru efectuarea lucrărilor de inspecție de către Inspecția Judiciară, precum și cu respectarea dispozițiilor legale referitoare la informațiile clasificate și la protecția datelor cu caracter personal, au rezultat următoarele:

Dosarul cunoscut sub denumirea de „Dosarul Tândărei” a fost înregistrat, inițial, pe rolul Tribunalului la data de , sub nr. . Prin Sentința penală nr. , instanța s-a desesizat și a dispus, în baza art. 332 alin. 2 Cod procedură penală, restituirea cauzei pentru refacerea urmării penale. Prin Decizia penală nr. a Curții de această hotărâre a fost casată, dispunându-se rejudecarea cauzei de către Tribunalul .

La data de , dosarul a fost restituit Tribunalului , prin Sentința penală nr. s-a dispus, din nou, în baza art. 300 alin. 2 Cod procedură penală, restituirea dosarului pentru refacerea actului de sesizare, soluție menținută prin Decizia penală nr. a Curții de .

Ulterior, la data d , tribunalul fost sesizat de dosarul fiind reinregistrat sub Prin Sentința penală nr. dispus, în baza art. 300 alin. 2 Cod procedură penală, restituirea dosarului pentru refacerea actului de sesizare. Prin Decizia penală , Curtea de casat

Libertatea.ro - 18.02.2019 – „Cum s-a făcut de răș justiția din România! Imaginile complete ale perchezițiilor DIICOT din Tândărei, 2010: elicoptere, 120 polițiști, 200 jandarmi, oameni ridicați din pat, bani și AK-47 confiscate. Finalul: toți interlopii au scăpat în primă instanță”;

Gândul.info - 19.02.2019 – „Justiția rămână îngropă dosarul traficantilor de copii din Tândărei. Faptele s-au prescris, după 9 ani de amânări și 53 de termene de judecată”;

Evz.ro - 19.02.2019 – „Caz incredibil în Justiție. Un dosar cu 160 de copii forțați să cerșească a ajuns la prescriere. Inspecția Judiciară s-a autosesizat”;

Mediafax.ro - 20.02.2019 – „Dosarul Tândărei: Președintele Tribunalului Harghita, după ce faptele s-au prescris: Sunt judecatori puțini/Velice Bănilă: DIICOT a declarat apel la soluția de achitare”;

Theworldnews.net - 20.02.2019 – „Dosarul Tândărei: Tribunalul Harghita explică cum s-a ajuns la prescrierea faptelor traficantilor de copii”;

Tolo.ro - 20.02.2019 – „Dosarul Tândărei, simbolul unei Românii unde mafia a capătă tot mai multă putere. Polițist: „România, o țară unde instructorii ne sfidează de la bere?”;

Revista 22.ro - 21.02.2019 - „Tribunalul Harghita a amânat Dosarul Tândărei până când s-au prescris faptele. DIICOT a făcut apel”.

Articolele astfel apărute în presă, ulterior pronunțării soluției în dosarul nr. _____ al Tribunalului _____, au referit la aspecte comune, respectiv: soluția dată în cauză, schimbarea încadrării juridice în fapte mai ușoare, prescrierea răspunderii penale pentru unele din faptele pentru care inculpații au fost trimiși în judecată, durata procedurii în instrumentarea fondului, situația de fapt ce a condus la demararea anchetei penale în speță, amplexarea acestei anchete, rezultatele acesteia în Marea Britanie, consecințele cazului în planul modificării legislației europene, inițierea unor verificări în cauză de către Inspecția Judiciară și promovarea căii de atac de către _____ împotriva sentinței nr. _____.

Se arată astfel că, „În 12 februarie, Tribunalul Harghita i-a achitat pe toți cei 25 de inculpați din dosarul Tândărei ori instanța a constatat că s-au prescris faptele, după 9 ani de procese și după ce a schimbat încadrările juridice în fapte mai ușoare. Decizia nu este definitivă, deși dosarul a fost trimis în judecată încă din iulie 2010. Numai la Tribunalul Harghita, procesul s-a judecat din 2013 și au fost 53 de termene”.

„Unul din cele mai răsunătoare cazuri de trafic de minori aduși la cerșit și furat în Marea Britanie a fost înmormântat de Justiția din România. Inspecția Judiciară promite o anchetă la Tribunalul Harghita, unde judecătorii au amânat de 53 de ori judecarea unui dosar, astfel încât - după 9 ani de tergiversări - faptele s-au prescris. Operațiunea Golf, finanțată de Comisia Europeană și guvernul britanic cu 1 milion de lire sterline, în urma căreia în aprilie 2010, a fost dezmembrată o rețea de traficanți de carne vie responsabilă cu aducerea la cerșit și furat a peste 160 de copii din familiile romilor săraci din România, s-a finalizat cu victoria inculpaților. Nici probele strânse de polițiștii britanici, nici zecile de copii recuperați de pe străzile Londrei, nici liniștile sau palatele din Țândărei, pentru ridicarea cărora nu pot justifica proveniența banilor, nici măcar pistoalele mitralieră AK-47 găsite la percheziții, nu au convins magistrații să finalizeze procesul care s-a încheiat pe 12 februarie 2019, odată cu... prescrierea faptelor. Toate bunurile confiscate trebuie înapoiate traficanților din 2010, redeveniți oameni cinstiți în 2019.”

Articolele de presă ce au vizat „Dosarul Țândărei”, au prezentat soluția dată în cauză din perspectiva schimbării încadrării juridice, evidențiind împrejurarea că aceasta s-a realizat în sensul schimbării încadrării în fapte mai ușoare (sanctionate cu pedepse mai mici), precum și din aceea a intervenirii prescripției, cu accent pe durata procedurii. A fost astfel ridicat un semn de întrebare cu privire la schimbarea încadrării juridice pentru fapte grave (de exemplu, pentru infracțiunea de constituire a unui grup infracțional organizat), în infracțiuni pentru care limitele de pedeapsă erau de maxim 5 ani. Ulterior, a fost prezentat (de publicația G4Media.ro) și punctul de vedere comunicat de DIICOT, în care s-a prezentat evoluția reglementării în materie penală și procedural penală relativ la faptele deduse judecării, modificarea legislației penale, ce a impus aplicarea legii penale mai favorabile, care stabilea limite mai mici de pedeapsă, cu consecință directă asupra duratei termenului de prescripție a răspunderii penale.

În articolele publicate s-a precizat că „Dosarul prindește traficul a 181 de copii romi în Marea Britanie, unde erau folosiți la cerșetorie și furturi. În Anglia, 120 de traficanți au fost prinși și condamnați la pedeapsa închisorii. La noi, cei 25 de romi arestați și puși sub acuzare în 2010 au fost eliberați după câțeva luni și acum, după 9 ani de procese, au fost achitați sau instanța a constatat că s-au prescris faptele după ce le-a schimbat încadrările juridice în fapte mai ușoare.

Cazul a făcut mare rădă în 2010, când peste 160 de copii de etnie romă duși la cerșet în Marea Britanie au fost identificați de autoritățile judiciare române și britanice, care au semnat un acord pentru constituirea unei echipe comune de investigații pentru capturarea traficanților, aceasta acțiune derulându-se la Vădâreți, în Ialomița.

În cadrul operațiunii numită "Europa" au fost efectuate zeci de percheziții domiciliare, la care au participat și ofițeri din cadrul Metropolitan Police și specialiști Europol.

Potrivit anchetatorilor, membrii grupării infracționale organizate recrutau minori de etnie romă, pe care îi treceau fraudulos frontiera spre Marea Britanie, unde îi exploatau, obligându-i să cerșească sau să comită infracțiuni stradale.

Racolare minorilor se realiza din mediul comunităților romne sărace, membrii grupării ocupându-se de cazarea și transportul acestora, procurarea documentelor de călătorie și a banilor necesari, precum și de organizarea și supravegherea activității infracționale din Marea Britanie și gestionarea sumelor de bani obținute din exploatarea victimelor.

Au fost identificate, în 2010, peste 168 de victime minore, cu vârste cuprinse între 7 și 15 ani.

S-a mai arătat că „Procurorii DIICOT au colaborat în aceasta cauză, la acea vreme, cu autoritățile judiciare britanice, fiind organizate mai multe întâlniri de lucru, sub coordonarea Eurojust. În anul 2008, în cadrul operațiunii "Europa", având în vedere complexitatea cauzei, a fost semnat un acord între autoritățile judiciare române și cele britanice, pentru constituirea unei echipe comune de investigație”.

În cuprinsul articolelor se face referire și la împrejurarea că, „un grup de ONG-uri care lupta împotriva corupției și crimei organizate a sesizat Comisia Europeană în cazul Vădăreți, după ce 25 de persoane acuzate de trafic de minori au fost achitate pentru că faptele s-au prescris”.

„Criminalitatea organizată câștigă întrucât sistemul de justiție din România permite ca o rețea de traficanți de persoane să scape”, acuză organizațiile.

Se arată că ONG-urile au transmis o petiție către Comisia Europeană, Parlamentul European, Parlamentul britanic, Consiliul Europei, OSCE, Vatican, Interpol, Europol în care atrag atenția că traficul de persoane este în creștere în România.

„Atunci când justiția pentru cei vulnerabili moare, societatea civilă trebuie să susțină instituțiile legale democratice! Situația actuală a traficului de persoane și a crimei organizate în România amenință cetățenii și drepturile fundamentale ale acestora.

Se arată că organizațiile au subliniat că acest caz a fost primul ce a implicat o echipă comună de ancheta UE privind traficul de persoane împotriva uneia dintre cele mai violente rețele criminale europene, care a acționat în multe țări ale UE, și etichetată de Europol drept "unul dintre cele mai mari inele de trafic de persoane din Europa".

„Această echipă a fost finanțată de Comisia Europeană și guvernele naționale cu multe milioane de euro. Ancheta a condus la o modificare a legislației UE și la adoptarea Directivei 36/2011.”

În cuprinsul articolelor de presă se arată că „Inspekția Judiciară s-a autosesizat și face verificări la Tribunalul Harghita după ce Dosarul Tândărei, în care au fost judecate 25 de persoane, s-a încheiat după aproape 9 ani, deoarece s-au prescris faptele. Se precizează că reprezentanții Inspekției Judiciare au confirmat, pentru MEDIAWAX, ca instituția s-a autosesizat și face verificări la Tribunalul Harghita, acest demers intervenind după ce dosarul Tândărei s-a încheiat pentru că a intervenit prescrierea faptelor”.

Articolele de presă au pus accent pe faptul că „Dosarul a fost intens mediatizat, fiind primul caz de trafic de minori investigat de polițiștii români și britanici. Cazul privea traficul a peste 180 de copii romi proveniți din familii sărace din zona Tândărei în Marea Britanie unde erau puși să cerșească și trimiși să fure.

Justiția engleză i-a prins și a încarcerat 120 de traficanți de copii, în timp ce la noi, cei 25 de romi arestați preventiv au fost eliberați după doar câteva luni, iar după 9 ani, au fost achitați, li s-au schimbat încheierile sau pur și simplu au scăpat pentru că faptele s-au prescris”.

A fost prezentată opinia unuia dintre polițiștii englezi care au participat la anchetă - Bernie Gravett, polițistul care a condus ancheta din UK și România, între timp pensionat, care a declarat pentru G4media: „E bătaie de joc. Sunt întristat și șocat să aud că a fost abandonat cazul împotriva a 25 de membri ai rețelei de crimă organizată din Tândărei și că face în numea Justiției penale din România. Justiția penală din România a eșuat astăzi. A abandonat victimele, polițiștii care au lărat din greu la caz. Și este un alt fapt care expune România criticilor privind corupția și lipsa de respect pentru domnia legii. Reper este o țară tristă pentru Justiție în România”.

S-a mai arătat în articolele de presă că "Dosarul Tândărei a schimbat legislația europeană. După prezentarea dosarului în Parlamentul European, în 2011, UE a adoptat o directivă (Directiva nr.36/2011, ce a amendat Protocolul de la Palermo), care a redefinit exploatarea copiilor la cerșit și furat ca fiind o formă de muncă forțată, de sclavie.

Articolele de presă au menționat și punctul de vedere comunicat de Tribunalul Harghita, prin intermediul Biroului de informații și relații cu publicul și transmis Mediafax, după cum urmează:

"Ca urmare a întocmirii unui nou rechizitoriu, dosarul a fost înregistrat la Tribunalul Harghita, fiind astfel din nou investită instanța cu judecarea acestuia în anul 2013. Durata procedurilor în fața primei instanțe, după sesizarea din anul 2013, a fost determinată și de dificultățile repetate în îndeplinirea procedurilor de citare, în cauză, numărul părților și participanților depășind 200 de persoane, precum și de necesitatea respectării elementelor dreptului la un proces echitabil, invocate pe parcursul procesului. Toate aceste aspecte au generat dificultăți legate nu doar de audierea celor chemați, ci și de citarea și asigurarea dreptului la apărare, conform dispozițiilor legale care se impuneau a fi respectate, distinct de aspectul social și impactul mediatic al cauzei.

Inspekția Judiciară a efectuat mai multe verificări privind derularea procesului, fără să constate abateri care să justifice formularea unei acțiuni disciplinare.

Este necesar să menționăm și faptul că, în perioada în care dosarul s-a aflat pe rolul instanței, Tribunalul Harghita s-a confruntat cu o insuficiență rădăcină a numărului de judecători, dublată de fluctuația acestora, situație care nu a putut fi înlăturată, în poseda demersurilor concrete și repetate ale conducerii tribunalului și curții de apel", mai arată președintele Tribunalului Harghita".

În articolele de presă s-a făcut referire și la poziția DIICOT, arătând că, la prezentarea bilanșului pe anul 2018, procurorul-șef DIICOT, Felix Bănilă, a anunțat că a făcut apel la decizia de achitare a inculpaților din dosarul Tândărei, dispusă de Tribunalul Harghita.

Referitor la cererea formulată de judecătorii Tribunalului Harghita, de apărare a independenței, imparțialității și reputației profesionale, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii va avea în vedere, în principal, cadrul legal care definește independența, imparțialitatea și reputația profesională, precum și limitele libertății de exprimare.

Consiliul Superior al Magistraturii, potrivit art. 30 alin.1 din Legea nr. 317/2004, republicată și modificată, are dreptul și obligația de a apăra, prin secțiile sale magistrați împotriva oricărui act de imixtiune în activitatea profesională sau în legătură cu aceasta,

care ar putea afecta independența sau imparțialitatea judecătorilor, respectiv imparțialitatea sau independența procurorilor în dispunerea soluțiilor, în conformitate cu Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și împotriva oricărui act care ar crea suspiciuni cu privire la acestea. De asemenea, secțiile Consiliului Superior al Magistraturii apără reputația profesională a judecătorilor și procurorilor.

Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, secțiile, președintele și vicepreședintele Consiliului Superior al Magistraturii, din oficiu sau la sesizarea judecătorului sau procurorului, sesizează Inspecția Judiciară pentru efectuarea de verificări, în vederea apărării independenței, imparțialității și reputației profesionale a judecătorilor și procurorilor.

Totodată, potrivit art.75 alin.1 lit. a și b din Legea nr.303/2004, republicată și modificată, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii are dreptul, respectiv obligația ca, la cerere sau din oficiu: să apere judecătorii împotriva oricărui act de imixtiune în activitatea profesională sau în legătură cu aceasta, care le-ar putea afecta independența sau imparțialitatea, precum și împotriva oricărui act care ar crea suspiciuni cu privire la acestea; să apere reputația profesională a judecătorilor.

Principiile independenței și imparțialității magistraților sunt consfințite de art. 124 alin. 3 din Constituție, art. 2 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, precum și de art. 3 alin. 2 din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor.

În conformitate cu prevederile art. 2 alin. 3 și 4 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și modificată, "Judecătorii sunt independenți și se supun numai legii. Judecătorii trebuie să fie imparțiali, având libertate deplină în soluționarea cauzelor deduse judecării, în conformitate cu legea și în mod imparțial, cu respectarea egalității de arme și a drepturilor procesuale ale părților. Judecătorii trebuie să ia decizii fără niciun fel de restricții, influențe, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, fie chiar autorități judiciare. Hotărârile pronunțate în căile de atac nu intră sub imperiul acestor restricții. Scopul independenței judecătorilor constă inclusiv în a garanta fiecărei persoane dreptul

fundamental de a fi examinat cazul său în mod echitabil, având la bază doar aplicarea legii. Orice persoană, organizație, autoritate sau instituție este datoră să respecte independența judecătorilor”. Conform art. 3 alin. 1 din același act normativ, procurorii se bucură de stabilitate și sunt independenți, în condițiile legii.

Referiri privind aceste principii se regăsesc și în reglementările internaționale:

- Principiile fundamentale referitoare la independența magistratului, adoptate la Milano în anul 1985 și confirmate de Adunarea Generală a ONU, precizează la art. 1 că „independența magistraturii trebuie garantată de către stat și enunțată în Constituție sau altă lege națională, iar toate instituțiile guvernamentale sau altele trebuie să o respecte”. În cadrul aceluiași principii, la art. 2 se menționează că „sistemul juridic va decide în problemele care îi sunt înaintate imparțial, pe baza faptelor și în conformitate cu legea, fără vreo restricție, influență incorrectă, sugestie, presiune, amenințare sau interferență, directă sau indirectă, din orice parte sau pentru orice motiv”.

- Convenția de la Havana pentru prevenirea crimei și tratamentul delincvenților, adoptată la Congresul VIII al Organizației Națiunilor Unite prevede la pct. 4 că „statele veghează ca procurorii să-și îndeplinească atribuțiile profesionale în deplină libertate, fără a face obiectul unor intimidări, hărțuiri, fără a suferi ingerințe nefondate și fără a li se angaja, în mod nejustificat, responsabilitatea civilă, penală sau de altă natură”.

- Recomandarea (94) 12 a Comitetului de Miniștri al statelor membre privind independența, eficiența și rolul judecătorilor, adoptată la 13 octombrie 1994, dorind să promoveze independența sistemului judiciar a elaborat mai multe reguli cu valoare de principiu. Una dintre acestea vizează obligația statelor de a lua toate măsurile necesare pentru a respecta, promova și proteja independența judecătorilor.

Dreptul la reputație figurează printre drepturile garantate de art. 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ca element esențial al dreptului la respectarea vieții private. Reputația profesională este o consecință a integrității profesionale și morale de care trebuie să dea dovadă fiecare judecător, aceasta aflându-se în strânsă legătură cu independența, imparțialitatea și integritatea pe care trebuie să le manifeste fiecare judecător în exercitarea profesiei. Reputația profesională conferă magistratului credibilitate și siguranță în exercitarea profesiei, autoritate în examinarea opiniilor, cu precădere a celor

profesionale și totodată, reprezintă părerea pe care magistratul o creează în conștiința colectivă despre modul în care își exercită profesia.

Reputația magistratului presupune două componente esențiale: obligația magistratului de a avea o conduită generală exemplară, care reprezintă și o condiție de acces în profesie, căreia îi corespunde dreptul de a se bucura de reputație în fața societății, a justițiabililor, precum și a corpului profesional și, de cealaltă parte, obligația Statului, de a garanta menținerea reputației magistratului, de fiecare dată când se constată că faptele semnalate sunt de natură să îi afecteze prestigiul și, pe cale de consecință, autoritatea în exercitarea profesiei.

Art. 10 paragraful 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului consacră libertatea de exprimare, arătând că orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare și că acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere.

Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. 1 și 6 din Constituția României, „Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile însă, libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine”.

De asemenea, dreptul la liberă exprimare, prevăzut de art. 30 din Constituție nu poate fi exercitat cu încălcarea principiului independenței judecătorești și supunerii lui numai legii, astfel cum este statuat prin dispozițiile art. 124 din Constituție și art. 2 alin. 3 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și modificată.

Rezoluția 1003 (1993) privind etica jurnalistică - art.1 - stabilește că, suplimentar drepturilor și obligațiilor juridice stabilite de către normele juridice în materie, presa mai are o responsabilitate etică față de cetățeni și societate, care trebuie accentuată la momentul actual, când informarea și comunicarea joacă un rol major în formarea atitudinii personale a cetățenilor și dezvoltarea societății și a vieții democratice.

De aceea, s-a arătat că printre principiile de bază ale eticii jurnalismului se află și condiția ca difuzarea știrilor să fie bazată pe adevăr, asigurată prin mijloace adecvate de

verificare și demonstrare și pe imparțialitate în prezentare, descriere și narare (art. 4).

Tot astfel, Codul deontologic al ziaristului adoptat de Clubul Român de Presă, impune ziaristului obligația de a da publicității numai informațiile de a căror veridicitate este sigur, după ce în prealabil le-a verificat, atrăgându-i atenția că nu are dreptul să prezinte opiniile sale drept fapte și că știrea de presă trebuie să fie exactă, obiectivă și să nu conțină păreri personale.

Toate aceste principii capătă și mai multă importanță atunci când vin în contact cu activitatea de înfăptuire a justiției, fiind consacrat faptul că presa are sarcina de a comunica informații și idei legate de cauzele aflate pe rolul instanțelor (Cauza Sunday Times contra Marea Britanie), deoarece administrarea justiției servește colectivității în ansamblul ei și necesită cooperarea unui public bine informat.

Pe de altă parte, presa reprezintă mijlocul de care dispune opinia publică, spre a se asigura că judecătorii se achită de responsabilități, conform scopului misiunii încredințate.

Conform art. 5 și art. 6 din Rezoluția nr. 1003 a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei privitoare la etica jurnalistică, exprimarea opiniilor jurnaliștilor poate implica comentarii asupra unor evenimente reale, care, deși nu pot fi supuse criteriilor de corectitudine, trebuie exprimate în mod sincer și etic.

Nu trebuie omis că, presa are îndatorirea de a informa opinia publică asupra modului de desfășurare a actului de justiție, aspectele de interes general fiind protejate de art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Așa cum se reține în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, deși limitele criticii admisibile sunt mai mari în cazul funcționarilor publici sau al politicienilor, se face distincție între situația acestora din urmă și cea a magistraților, atât din punct de vedere al posibilităților reduse ale judecătorilor de a reacționa, ca urmare a obligațiilor de discreție și reținere impuse de propriile reguli de conduită, cât și din perspectiva rolului special al puterii judiciare în societate și necesității protejării magistraților de atacuri denigratoare, de natură a aduce atingere încrederii cetățenilor în justiție (hotărârile în cauzele *Prager și Oberschlick* contra Austriei, din 26.04.1995, *De Haes și Gijssels* contra Belgiei din 24 Februarie 1997). Referindu-se la restrângerea libertății de exprimare în scopul garantării autorității și imparțialității puterii judecătorești, CEDO, în cauza „Bradford

contra Danemarcei", a decis că „interesul de a proteja reputația și a asigura autoritatea magistraților este superior celui de a permite o discuție liberă asupra imparțialității acestora”.

În virtutea libertății de exprimare și a rolului care este atribuit presei într-o societate democratică, jurnaliștii au posibilitatea de a pune în discuția publicului aspecte care țin de buna funcționare a autorităților și, implicit, a puterii judecătorești.

Pe de altă parte, puterea pe care o deține presa, urmare a impactului major asupra publicului larg pe care îl au comentariile și aprecierile jurnaliștilor, nu trebuie să fie utilizată în scopul denigrării persoanelor vizate sau discreditării autorității reprezentate de acestea.

În acest sens, în mod constant Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat că garanția libertății de exprimare oferită de Convenție este subordonată condiției ca cei în cauză să acționeze cu bună credință, în sensul de a furniza informații exacte și demne de credit cu respectarea deontologiei jurnalistice. (Radio France și alții c. Franței; Colombani și alții c. Franței; Bladet Tromsø și Stensaas c. Norvegiei; Stangu și Scutelniciu c. României).

În același sens, art. 21 din Rezoluția nr. 1003 (1993) a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei privind etica jurnalistică stipulează că ziaristica nu trebuie să denatureze informația adevărată, imparțială și opiniile oneste, nici să le exploateze în scopuri proprii, în încercarea de a crea sau modela opinia publică, deoarece legitimitatea sa se bazează pe respectul efectiv al dreptului fundamental al cetățenilor la informație. În acest sens, legitimitatea ziaristicii investigative depinde de corectitudinea opiniilor exprimate și este incompatibilă cu campaniile ziaristice organizate pornind de la poziții prestabilite.

Din interpretarea logică și semantică a condițiilor prevăzute de art. 30 din Legea nr. 317/2004 privind organizarea Consiliului Superior al Magistraturii, republicată și modificată, raportat la dispozițiile legale menționate anterior, precum și la jurisprudența CEDO, rezultă că intervenția Consiliului Superior al Magistraturii este prevăzută în scopul realizării în condiții corespunzătoare a actului de justiție și este justificată în măsura în care se asigură protecție judecătorului sau procurorului aflat în exercitarea efectivă a atribuțiilor specifice funcției deținute.

Secția pentru judecători constată că situația dosarului nr. 1000/2009 (Tândărei) – prin problemele pe care le aduce în discuție – este deosebit de interesantă, datorită faptului că le implică instrumentarea unor astfel de cauze pe parcursul anchetei penale, dar și al judecării, durata mare de instrumentare a diferitelor dosare de către instanțe și consecințele acestei durate în materie penală, evoluția legislației penale – reprezintă un subiect de dezbatere important, mai ales în contextul actual, al discuțiilor ample din societate vizând justiția, calitatea acesteia ca serviciu public și capacitatea acesteia de a-și atinge obiectivele.

Reflectarea subiectului în presă este apreciată de Secție ca fiind una obiectivă, cu prezentarea tuturor datelor cauzei, fără a se critica în termeni expliți soluția instanței, punându-se anumite accente pe schimbarea încadrării, prescripție și pe durata procedurii (impunându-se a se avea în vedere și că, la momentul publicării diferitelor articole, era cunoscută doar soluția, nu și motivarea acestora), toate în antiteză cu soluția dată în ceea ce îi privește pe membrii grupării din Marea Britanie (120 persoane, dintre care 87 români) – procesul vizându-i pe aceștia finalizându-se înainte de împlinirea termenului de prescripție, pronunțându-se soluții de condamnare, cu executare (chiar dacă nu pentru infracțiunea de trafic de minori). Au fost prezentate punctul de vedere transmis presei de conducerea Tribunalului Harghita și precizările comunicate de DIICOT.

Într-adevăr, tonul unora dintre articole a fost și unul emoțional, în legătură directă cu modalitățile specifice de exprimare jurnalistică, fără însă a denatura în vreun fel informațiile transmise către public.

Chiar dacă articolele conțin și o anumită doză de exagerare (în acest sens putându-se exemplifica titlurile: „Caz incredibil în Justiție. Un dosar cu 160 copii forțați să cerșească a ajuns la prescripție”; „Justiția română îngroapă dosarul traficanților de copii din Tândărei”), iar prezentarea datelor cauzei s-a realizat fără o analiză/prezentare detaliată a normelor legale vizând legea mai favorabilă și modificarea legislației penale sub aspectul limitelor de pedeapsă, cu consecințe asupra termenelor de prescripție pentru infracțiunile judecate în speță (impunându-se mențiunea că, atunci când fost comunicat de DIICOT un punct de vedere pe aceste aspecte, acesta a fost publicat), fără o analiză a situației ocupării schemei de

personal la Tribunalul Harghita și a dificultăților în realizarea procedurii de citare cu părțile și martorii, nu se poate aprecia că astfel s-a realizat o prezentare deformată a realității, printr-o interpretare subiectivă a faptelor, fără o corectă informare a publicului asupra aspectelor în discuție.

Faptele au fost prezentate obiectiv (cu referire, în special la situația de fapt cunoscută de la momentul derulării anchetei penale, soluția pronunțată, durata procedurii), cu menționarea aspectelor comunicate de conducerea tribunalului și de DIICOT, iar aspectele de specialitate juridică și de organizare a instanței (vizând, de exemplu, succesiunea în timp a legilor penale și aplicarea legii penale mai favorabile, situația ocupării schemei de personal la tribunal) nu au făcut obiectul de analiză al respectivelor articole, care s-au concentrat, în principal (alături de prezentarea situației de fapt ce a determinat ancheta penală), pe aspectele vizând durata procedurii în primă instanță și pe consecința acesteia – prescrierea răspunderii penale.

Raportat la cele anterior prezentate se reține că, în ceea ce privește abordarea problematicii *Dosarului Tândăvi*, presa a acționat în virtutea îndatoririi de a informa opinia publică asupra modului de desfășurare a actului de justiție, aducând în atenția publicului aspecte care țin de buna funcționare a puterii judecătorești (cu referire la durata mare de instrumentare de către instanțe a diferitelor dosare – în speță dosarul nr. 42/2015, având ca obiect i...),

Articolele publicate au inclus și diferite comentarii ale jurnaliștilor asupra situației dosarului analizat, fără a se putea reține că acestea au modificat caracterul informațiilor furnizate sau că acestea au fost realizate în scopul denigrării magistraților Tribunalului Harghita sau discreditării autorității judecătorești.

Având în vedere modalitatea în care s-a realizat informarea publicului cu privire la situația dosarului nr. 42/2015 al Tribunalului I... prin prezentarea obiectivă a datelor speței (cu referire, în special la situația de fapt cunoscută de la momentul derulării anchetei penale, soluția pronunțată, durata procedurii), cu

menționarea aspectelor comunicate de conducerea Tribunalului Harghita și de DIICOT, nu se poate reține că astfel a fost adusă atingere independenței, imparțialității și reputației judecătorilor din cadrul Tribunalului Harghita.

Se reține că dosarul _____, prin infracțiunile la care se referă și numărul de participanți la procedură, reprezintă o cauză complexă, ce a implicat, amânarea în vederea respectării drepturilor procesuale ale părților și dificultăți în realizarea procedurii de citare. Cauza a suferit mai multe amânări, care au condus la prelungirea procedurii judiciare, determinate de numărul mare al inculpaților și al martorilor, de neprezentarea acestora la termenele de judecată, de lipsa apărătorilor inculpaților și de formularea de către aceștia a unor cereri de amânare, precum și de administrarea unui amplu probatoriu. Intervenirea, pe parcursul instrumentării, a modificărilor în legislația penală a determinat reducerea limitelor de pedeapsă pentru infracțiunile deduse judecății, cu consecințe directe asupra reducerii termenelor de prescripție.

În perioada în care dosarul s-a aflat pe rolul Tribunalului Harghita, instanța s-a confruntat cu o insuficiență vădită a numărului de judecători, dublată de fluctuația accentuată a acestora, situație care nu a putut fi înlăturată, deși s-au realizat demersuri în acest sens de conducerea Tribunalului Harghita și de cea a Curții de Apel Târgu Mureș.

Astfel, în anul 2017, la Tribunalul Harghita și-au desfășurat în mod efectiv activitatea doar 11 judecători (dintr-o schemă de 17 judecători); în anii 2017 și 2018, la Secția penală a Tribunalului Harghita și-au desfășurat activitatea doar 2 judecători, fapt ce a generat incidența mai multor cazuri de incompatibilitate, având ca rezultat soluționarea unor dosare penale (de multe ori cu o complexitate ridicată) de către judecătorii Secției civile.

Potrivit verificărilor, în afara atribuțiilor jurisdicționale, magistratul investit cu soluționarea dosarului nr. _____ a exercitat funcția de președinte al Secției penale a Tribunalului Harghita, aflându-se în exercitarea celui de al doilea mandat în această funcție de conducere, îndeplinind toate atribuțiile prevăzute de art. 24 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, precum și alte atribuții non jurisdicționale.

Secția pentru judecători reține și că, prin rezoluția din _____, emisă în dosarul _____, Secția Judiciară a dispus clasarea sesizării formulate de doi dintre inculpații din dosarul _____ sub aspectul temporizării procedurii.

Coroborând aspectele menționate mai sus, în contextul în care datele comunicate presei de Tribunalul Harghita, vizând circumstanțele particulare ale cauzei și instanței au fost publicate ca atare în articolele de presă, se constată că independența, imparțialitatea și reputația judecătorilor din cadrul Tribunalului Harghita nu a fost afectată.

Pentru considerentele anterior arătate, în conformitate cu dispozițiile art. 30 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, art. 75 alin. 1 lit. a și b din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată cu modificările și completările ulterioare și art. 66 pct. 18 și 19 din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Superior al Magistraturii, prin vot direct și secret, cu majoritatea voturilor membrilor prezenți (Admitere-4 voturi, Respingere-6 voturi),

**SECȚIA PENTRU JUDECĂTORI A
CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII
HOTĂRĂȘTE**

Art.1 – Respinge cererea formulată de judecătorii Tribunalului Harghita, de apărare a independenței, imparțialității și reputației profesionale, în legătură cu informațiile apărute în spațiul public referitoare la soluția pronunțată într-un dosar penal aflat pe rolul instanței, respectiv cauza penală denumită generic "Dosarul Țândărei".

Art.2 - Prezenta Hotărâre nr. 700/28.05.2019 a Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii se comunică Inspecției Judiciare.

Dată în București, la data de 28 mai 2019

**Președinte,
Judecător LILIA VONEA**

